

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ЗОШ І-ІІІ с. Нижбірок

Людмила Вівчар

ПОГОДЖЕНО

Педагогічною радою

Протокол № 10 від 27 серпня 2020 року

Освітня програма
закладу загальної середньої освіти
Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
с. Нижбірок

2020 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
загальноосвітньої школи I-III ступенів
с. Нижбірок
на 2020/2021 навчальний рік

ЗМІСТ

<u>№ з/п</u>	<u>Назва розділу/пункту</u>
I.	Загальні положення
II.	Вступ. Аналіз виконання освітньої програми за попередній навчальний рік
III.	Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін тощо, логічна послідовність їх вивчення
IV.	Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
V.	Форми організації освітнього процесу: режим роботи закладу, структура навчального року, інші освітні компоненти
VI.	Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти в ЗОШ I-III ст. с. Нижбірок
VII.	Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Навчання за наскрізними лініями. Рівні освіти
VIII.	Загальний обсяг навчального навантаження
Додаток 1	НАВЧАЛЬНІ плани /відповідно до освітніх галузей/: 1-2 класи, 3 класи, 4 класи, 5-9 класи, 10-11 класи
Додаток 2	ОЧІКУВАНІ результати навчання здобувачів освіти
Додаток 3	НАВЧАННЯ за наскрізними лініями
Додаток 4	ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма розроблена на виконання /з урахуванням/:

1. Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

2. Постанов Кабінету Міністрів України:

- **від 21.02.2018р. №87 «Про затвердження Держ. стандарту початкової освіти»** (введено в дію: з 01.09.2018р. – для 1х класів; з 01.09.2019 – для 1-2 класів; з 01.09.2020 - для 1-3 класів); зі змінами (Постанова КМУ №688 від 24.07.19р., введено в дію з 16.08.19р.)

- **від 20.04.2011р. № 462 «Про затвердження Держ. стандарту початкової загальної освіти»** (втрачає чинність з 01.09.2021р.);

- **від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Держ. стандарту базової та повної загальної середньої освіти»** (зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 01.09.2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти - з 01.09. 2018 р.);

- **від 13.09.2017р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»** (відповідно до території обслуговування, що закріплена за ЗОШ І-ІІІ ст. С. Нижбірок)

3. Типової освітньої програми:

- **розробленої під керівництвом О.Я. Савченко**, затвердженої рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України протокол №2/2-2 від 22.02.2018; наказ МОН за №268 від 21.03.18р.; **наказ МОН № 1272 від 08.10.19р.** «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»; **наказ МОН № 1273 від 08.10.19р.** «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО».

- **закладів загальної середньої освіти I ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018р. № 407** (з 01.09.2020р. – для 4-х класів);

- **закладів загальної середньої освіти II ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 405** (введено в дію з 2018/2019 н.р.);

- **закладів загальної середньої освіти III ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 408** (введено в дію для 10-х класів – з 01.09.2018 р., для 10-11 класів – з 01.09.2019 р.); **наказ МОН № 1493 від 28.11.19р.** «Про внесення змін до типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня».

- **закладів загальної середньої освіти III ступеня**, затвердженої наказом МОН України **від 20.04.2018 № 406** (введено в дію з 01.09.18р. – для 11-х класів).

4. Наказів МОН України:

- **від 12.06.2018р. за №627** "Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами" (**ІФН**)

- **від 08.06.2018р. за №609** "Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти" (**ППСслужба**)

- **від 24.04.2017р. №635** "Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах" (чинний з 04.07.17р.)

*** **Порядку організації інклюзивного навчання** у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 09.08.2017 №558);

- **від 07.01.2019р. за № 1369** «Про затвердження Порядку проведення ДПА»;

- **від 17.03.2015р. за №306** «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (в дії з 17.04.2015р.);

- **від 11.07.2017р. за №1015** «Про внесення змін до деяких наказів МОН».

- **від 23.04.2019р. за №536** «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття ЗСО»

- **від 08.05.2019р. за №621** «Про внесення змін до наказу МОН № 762 від 14.07.15р.: Про Порядок переведення учнів (вихованців) ЗЗСО до наступного класу». + **Лист МОН України № 1/9-471 від 18.07.19р.** «Щодо окремих питань переведення учнів ЗЗСО до наступного класу».

5. вимог безпеки освітнього процесу:

- **Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017р.** «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»

- Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. “Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України”
- Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012р. “Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів”
- Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. “Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу”
- Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. “Про затвердження примірною тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД”
- Постанова МОЗ № 42 від 30.07.2020р. Тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину в зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)
- Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу

До 2020/2021 навчального року:

1. Наказ МОН від 09.07.2019р. за № 945 Про ЗНО-2021р.
!!! Про ДПА у 2021р. в наказах МОН України очікуємо...
2. Лист МОН 1/9-385 від 20.07.2020р. “Деякі питання організації виховного процесу у 20/21 н.р....”
3. Лист МОН № 1/9-394 від 22.07.2020р. «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої МОН для використання у ЗЗСО у 2020/21 н.р.»
4. Постанова КМУ № 641 від 22.07.2020р. “Про встановлення карантину та ...”
5. Лист ІМЗО № 22.1/10-1495 від 27.07.2020р. “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2020/2021 н.р.”
6. Лист МОН №1/9-406 від 29.07.2020р. “Про підготовку закладів освіти до н.р. ...”
7. Лист МОН № 1/9-420 від 0.08.2020р. “Щодо організації роботи ЗЗСО у 2020/2021 н.р.”
8. Лист МОН №1/9-430 від 11.08.2020р. «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у ЗЗСО у 2020/2021 н.р.»
9. Наказ МОН №21 від 09.01.2020р. оновлена редакція “Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів НУШ”

Освітня програма визначає:

- форми здобуття освіти та рівні освіти;
- режим роботи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму ЗОШ І-ІІІ ст. с. Нижбірок побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості та природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності та практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;

- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

II. Вступ

Освітня програма школи – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня. Відповідно до пункту 3 статті 12 Закону «Про освіту» повна загальна середня освіта має три рівня освіти – початкова освіта, базова середня освіта та профільна середня освіта, що відповідає впровадженню відповідних стандартів.

Державний стандарт початкової загальної освіти:

У ЗОШ I-III ст. с. Нижбірок функціонує чотири початкових класи. Для учнів 1-3 класів навчатимуться за принципами НУШ. Для них: створено освітнє середовище із розподілом приміщення кабінетів на відповідні осередки; забезпечено ресурсами для навчання (підручники, відповідні дидактичні матеріали та технічне оснащення); освітній процес відбувається через призму наскрізних ліній та базується на партнерських відносинах вчителя, учня та його батьків; навчальні програми відповідно до Типової освітньої програми ПШ виконуються так, що в атмосфері довіри й взаємоповаги реалізується право дитини на гру із плеканням самостійності та незалежного мислення кожного учня.

Оновлені програми й, відповідно, оновлені підходи до навчання учнів 4 класу сприяють успішному розвитку таких умінь, як: *читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно і письмово; критичне та системне мислення; творчість; ініціативність; здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.*

Навчання учнів початкової школи відбувається на засадах розвитку життєвих навичок.

Державний стандарт базової середньої освіти:

Учні 5-9 класів мають змогу вивчати предмети в умовах стандартної організації освітнього процесу, але, крім уроків, в школі проводяться заходи, що покликані на підвищення інтересу до навчання: Тижні /декади/ окремих визначних дат, Дні видатних подій в історії людства тощо. В цей час в школі проводяться брейн-ринги, конкурси, змагання та інше.

Специфіка базової освіти в школі спрямована на: формування наукового світогляду школярів, інтеграцію особистості учня в систему національної /світової/ культури, формування загальної культури людини, створення основи для усвідомленого вибору подальшої освіти, формування потреби в самоосвіті та саморозвитку, виховання поваги до прав та свобод інших. Головним в освітньому процесі є спрямованість на розвиток психосоціальних та спеціальних навичок із усвідомленням своєї унікальності.

Державний стандарт профільної середньої освіти:

Із 01.09.2018 р., в школі впроваджується оновлена за змістом та переліком предметів Освітня програма старшої школи. Старша школа функціонує як профільна, з поглибленим вивченням предметів за вибором учнів та передбачає обов'язкове засвоєння рівня загальної середньої освіти, зацікавлення обраним предметом для посиленого вивчення, ерудицію та світогляд відповідно до вікових особливостей.

Завдяки детальній підготовці та злагодженій роботі всього педколективу впродовж лютого-травня кожного року своєчасно й обґрунтовано проводиться низка заходів:

- роз'яснювальні бесіди з учнями та батьками (через збори у форматі «учні+батьки», через виховні години, через індивідуальні консультації);
- складаються Навчальні плани для 10-х та 11-х класів /враховано: матеріальну базу школи, склад педагогічних працівників та їх рівень підготовки/;

- обираються Навчальні програми відповідних предметів та/або інтегрованих курсів;
- відповідно до планів роботи МОН та ІМЗО замовляються підручники (їх надходження в школу фіксується через «Курс.Школа»);
- **моніторинг впровадження Освітньої програми та реалізації поставлених задач** здійснюється протягом навчального року відповідно до Плану роботи школи на рік. Аналіз/результати **опитувань** учасників освітнього процесу, вивчення **документації**, досліджень ефективності проведених **заходів** - це частина інформації, що має відображення в Річному звіті директора школи. Основними показниками є: моніторинг знань, умінь та навичок з окремих предметів; результати контрольних випробувань/досліджень успішності навчання учнів; участь учнів школи у предметних олімпіадах, творчих, спортивних та інтелектуальних змаганнях/конкурсах; участь учнів у конкурсах Всеукраїнського рівнів; аналіз результатів ДПА та ЗНО; аналіз успішності вступної кампанії - вступ до ЗВО; аналіз результатів атестації/сертифікації педпрацівників та їх навчання /підвищення кваліфікації за напрямками/; аналіз участі педпрацівників у методичних заходах школи, міста, ...

Отже, за сприятливих умов та старанності всіх учасників, освітній процес в школі організовано так, що учням з певних предметів цікаво вчитися, з інших – необхідно (для вступу до ЗВО).

Освітня програма школи покликана на впровадження таких методів навчання, що базуються на *партнерстві, участі, активному навчанні, врахуванні актуальних потреб і рівня розвитку, наближеності до реального життя дітей і підлітків.*

Важливим для реалізації концептуальних положень розвитку школи є **модернізація** змісту освіти, забезпечення **національного виховання**, розвитку і **соціалізації** дітей та молоді, **інформатизація** освіти, посилення **кадрового забезпечення**, оптимізація системи **методичної роботи** також вдосконалення організаційних форм **співпраці** з батьками, державними установами й громадськими організаціями; **оптимізація** управлінської діяльності; **матеріально-технічне** та **фінансове** забезпечення сучасного розвитку закладу. Шляхами реалізації цих напрямів є комплекс заходів, який складається з:

- відповідних управлінських дій, спрямованих на забезпечення економічних і соціальних гарантій професійної самореалізації педагогічних працівників,
- забезпечення сприятливих та комфортних умов організаційно-педагогічної та методичної роботи;
- створення й підтримка атмосфери спільної відповідальності за результати освітньої діяльності з боку всіх учасників освітнього процесу;
- сприяння формуванню системи психолого-педагогічної служби;
- підвищенню компетентності педагогічних працівників;
- забезпечення функціонування шкільного сайту;
- ефективна взаємодія адміністративного складу та колегіальних органів управління закладом (**педагогічна рада** визначає стратегію розвитку школи; **створює** умови для послідовних змін; **здійснює** аналіз і контроль діяльності колективу; **забезпечує** колегіальність щодо прийняття важливих рішень).

Реалізація задач освітньої програми проходить ще й через урізноманітнення та удосконалення форм **співпраці педагогічного колективу закладу з батьками учнів**, закладами професійно-технічної освіти, закладами вищої освіти та громадськими організаціями. Робота з закладами позашкільної освіти проводиться задля розширення освітнього середовища, спрямованого на творчий розвиток і соціалізацію особистості учнів.

Досягнення мети розвитку школи й виконання освітньої програми передбачає наявність та вдосконалення комп'ютерного оснащення, мережі Інтернет із швидкісним доступом для всіх учасників та сучасного програмного забезпечення освітнього процесу; використання прикладного програмного забезпечення в управлінській діяльності керівництва.

Головним завданням школи є підготовка учнів до самостійного життя, в якому вони мають вирішувати реальні завдання в непростих умовах сьогодення. Ступінь самовизначення і самореалізації особистості випускника безпосередньо залежить від рівня його інтелектуального, морального і творчого розвитку: не просто оволодіти сумою знань різних наук, а й їхньою цілісною системою, яка відображає єдину наукову картину світу. Сьогодні випускник ЗОШ I-III ст. с. Нижбірок – людина самодостатня, адаптована до життя, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації.

III. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін тощо, логічна послідовність їх вивчення

Тип закладу – загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів.

Орієнтовна/реальна кількість класів на 2020/2021н.р.:

I ступінь – 4; II ступінь – 5; III ступінь – 2; Всього – 11 кл.

Орієнтовна кількість учнів:

I ступінь – до 49 уч.; **II ступінь** – до 75уч.; **III ступінь** – 42 уч.; **разом** – до 166 уч. *Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128.*

Робочий навчальний план ЗОШ I-III ст. с. Нижбірок *буде розроблений на виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Національної доктрини розвитку освіти, чинних Державних стандартів початкової, базової та повної загальної освіти, Положення про загальноосвітній навчальний заклад; відповідно до листів Міністерства освіти і науки України.*

Орієнтовні робочі навчальні плани на 2020/2021 навчальний рік вводяться в дію з 01.09.2020 р. та складаються:

- для 1-3 класів – педрадою школи (відповідно до Державного стандарту початкової освіти (додаток 2) та методичних рекомендацій МОН України);
- для 4 класів – педрадою школи за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти /ЗСО/ I ступеня, затверд. наказом МОН України від 20.04.2018 № 407 (таблиця 2);
- для 5-9 класів – педрадою школи за Типовою освітньою програмою ЗСО II ступеня, затверд. наказом МОН України від 20.04.18р. за № 405 (таблиця 1);
- для 10-11 класів – педрадою школи на підставі Типової освітньої програми ЗСО III ступеня, затверд. наказом МОН України за № 408 від 20.04.18р. – таблиці 2. (в редакції: наказ МОН № 1493 від 28.11.2019р.)

Інформація про реалізацію варіативної складової навчальних планів.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- *організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;*
- *окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;*
- *предмети за вибором;*

- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності ВСЗЯО та ОД - в процесі розбудови: 2020/2021н.р.- пілотний рік її впровадження. Опанування питань самоаналізу у напрямках: освітнє середовище, система оцінювання учнів, система оцінювання педагогічної діяльності педпрацівників та управлінських рішень має включати:

- **стратегію та процедури забезпечення** якості освіти;
- **систему та механізми** забезпечення **академічної доброчесності**;
- оприлюднені **критерії, правила і процедури оцінювання** здобувачів освіти;
- оприлюднені **критерії, правила і процедури оцінювання** педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені **критерії, правила і процедури оцінювання** управлінської діяльності керівних працівників Закладу;
- **забезпечення наявності інформаційних систем** для ефективного управління Закладом;
- **інші процедури та заходи**, що визначаються спеціальними законами або документами Закладу, на кшталт: колегіальний вибір підручників для учнів школи /за Новими держстандартами освіти, відповідно до графіків МОН України/ на засіданнях педради із подальшим оприлюдненням на сайті школи.

V. Форми організації освітнього процесу

Режим роботи школи:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п'ятиденний;
- початок занять о 8.30 год.
- тривалість уроків у початковій школі, основній та старшій, тривалість перерв встановлено відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту, у відповідності до ДСанПіН 5.2.008-01.

Основною формою організації освітнього процесу є урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути:

- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- уроки-семінари,
- конференції,
- форуми,
- вистави,
- брифінги,
- квести,
- інтерактивні уроки,
- інтегровані уроки,
- відео-уроки,
- прес-конференції,
- захист навчальних проектів,
- ділові ігри тощо.

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Структура навчального року: Відповідно до статті Закону України «Про загальну середню освіту» 2020/2021 навчальний рік розпочнеться святом «День знань» і закінчується не пізніше 1 липня. Навчальні заняття організуються за семестровою системою у такі терміни (орієнтовно):

- **I семестр – з 01 вересня по 30 грудня 2020 року;**
- **II семестр – з 20 січня по 28 травня 2021 року.**

На початку вересня, не менше 2 тижнів - буде проведено діагностичне вивчення рівня знань та коригуюче навчання учнів 2-11 класів за темами Навчальних програм попереднього навчального року. Передбачено в календарно-тематичних планах зазначити уроки повторення (за курс попереднього навчального року), уроки на свіжому повітрі (форма, тип, вид - за вибором вчителя), уроки узагальнення та систематизації знань наприкінці кожного навчального семестру.

Терміни канікул – передбачено осінні, зимові, весняні (орієнтовно):

- **Осінні – з 24 жовтня по 01 листопада 2020 року;**
- **Зимові – з 31 грудня 2020 року по 20 січня 2021 року;**
- **Весняні – з 22 березня по 28 березня 2021 року.**

У разі посилення карантинних обмежень, в структурі 2020/2021 н.р. можливі зміни (за рішенням педради) термінів й дат семестрів/канікул, форми навчання.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом *МОН України за № 1369 від 07.01.19р.* «Про затвердження Порядку проведення ДПА» перелік предметів для проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової, середньої та старшої школи буде затверджено додатково.

Вручення документів про освіту планується провести для випускників 9-х класів та 11-х відповідно до рекомендацій МОН України.

VI. Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти в ЗОШ І-ІІІ ст. с. Нижбірок

Початкова освіта здобувається відповідно до Закону України «Про освіту», як правило, **з шести років**. Пріоритетами в житті дитини цього віку є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання - *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.*

Базова середня освіта здобувається, як правило, **після здобуття початкової** освіти. Діти, які здобували початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта. За наказом МОН № 1493 від 28.11.19р.: «Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти».

Відповідно до ст.18 Закону України «Про загальну середню освіту», на виконання постанови КМУ за № 684 від 13.09.17 р. (п.11-13) та наказу МОН за № 367 від 16.04.18р. в ЗОШ І-ІІІ ст. с. Нижбірок здійснюється зарахування /відрахування/ учнів до /зі/ складу школи через накази по школі та відповідні записи в Алфавітній книзі – на підставі заяв батьків учнів (законних представників). Класні керівники систематично ведуть облік відвідування занять учнями.

При записі дитини до школи батьки (законні представники) знайомляться з необхідними документами – Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, Положеннями про діяльність школи, а також мають надати *Згоду на обробку персональних даних* (в межах нормативних документів).

При наборі дітей до 1 класу (I ступінь навчання) батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи про допуск учня до дитячого колективу (довідка встановленого зразка) та карту щеплень;

Зарахування до 1-го класу ЗОШ I-III ст. с. Нижбірок відбувається відповідно до Порядку зарахування та щорічних наказів.

Комплектування 1-го класу завершується 31 серпня поточного року.

За наказом **МОН № 405 від 20.04.18р.**: «Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов».

При зарахуванні учнів протягом навчального року на усі ступені навчання батьки (законні представники), надають:

- заяву (встановленого школою зразка) одного з батьків (законних представників) на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- згода на обробку персональних даних;
- медичні документи та карту щеплень;
- особову справу з попереднього місця навчання.

При зарахуванні дітей перевага надається мешканцям території обслуговування.

Порядок зарахування учнів до школи є незмінним: у разі наявності вільних місць, дитина буде зарахована до школи.

Для зарахування учнів до 10-х профільних класів (III ступінь навчання) /незалежно від їх місця проживання/ необхідні такі документи:

- заява батьків учня;
- згода на обробку персональних даних;
- копія паспорта у формі ID – картки;
- копія свідоцтва про базову освіту;
- медична довідка /картка/ про стан здоров'я учня встановленого зразка, карта щеплень.

Орієнтовна дата прийому заяв на зарахування до 10-х класів - по 10.08.2021 р.

За наказом **МОН № 1493 від 28.11.19р.**: рішення про вибір профільного предмета (профільних предметів) приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів, ... Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання.

Зарахування учнів до 10-х профільних класів – орієнтовно, до 15.08.2021р.

Комплектування профільних 10-х класів завершується 31 серпня поточного року. Всіх учнів та їх батьків (законних представників) адміністрація школи обов'язково знайомить із Статутом школи, іншими розпорядчими та нормативними положеннями, що діють у школі.

Переведення учнів з одного класу до іншого проводиться за бажанням учня та за погодженням з батьками (законними представниками) у перший місяць (вересень) навчання в 10-х класах.

VII. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Міністерство освіти і науки України затверджує типові освітні програми, які спрямовані на реалізацію мети та завдань освітньої галузі. Освітні програми школи розробляються на основі типових освітніх програм, не потребують окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. В рамках навчальних програм (затверджених наказами МОН України) подано:

- очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти);
- пропонувані зміст предмета;
- реалізації в змісті предмета;

- *внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).*

Державні стандарти загальної середньої освіти – це вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів. Вчителі школи неодмінно враховують їх при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які формують в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля всього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності. Наприклад:

1. *Наскрізну лінію «Екологічна безпека та сталий розвиток» впроваджуємо задля формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони обачливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.*

2. *Вивчення наскрізної лінії «Громадянська відповідальність» потрібне для формування відповідального громадянина суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування держави, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія засвоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо. Такі форми розвивають в учнів готовність до співпраці та толерантність щодо різноманітних способів діяльності й думок.*

3. *Завданням наскрізної лінії «Здоров'я і безпека» є становлення учня як емоційно стійкої людини - члена суспільства. Випускники мають бути здатними вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.*

4. *Наскрізна лінія «Підприємливість і фінансова грамотність» забезпечує краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприяє розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидко змінному середовищі.*

Необхідною умовою формування компетентностей є **діяльнісна спрямованість** навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Освітня програма ЗОШ I-III ст. с. Нижбірок передбачає **три рівня** повної середньої освіти: початкова освіта (1-4 класи); базова середня освіта (5-9 класи); профільна середня освіта (10-11 класи).

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. В початковій школі з 01.09.2020 р. учні 1-3 класів навчатимуться за Новим Державним стандартом початкової освіти (зі змінами 2019 р.), учні 4 класів завершують навчання за раніше затвердженим Державним стандартом початкової освіти.

Базова середня освіта окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти,

затвердженого постановою КМУ від 23.11.2011 №1392. Учні 5-9 класів навчатимуться за орієнтирами, які було змінено через перехід середньої освіти з 12-річної на 11-річну.

Профільна середня освіта: профільне навчання учнів в школі здійснюється на III ступені навчання (10-11 класи) та організовується як засіб диференціації та індивідуалізації навчання, що дозволяє /за рахунок змін у структурі, змісті та організації освітнього процесу/, більш повно враховувати інтереси, схильності і здібності учнів, створювати умови для навчання старшокласників відповідно до їх професійних інтересів і намірів щодо продовження освіти. При визначенні профілю навчання в школі основними чинниками є: вивчення соціального запиту (врахування потреб учнів, бажання батьків учнів); кадрові можливості школи; матеріально-технічна база школи; перспективи отримання професійної освіти випускниками школи у ЗВО України.

В усіх представлених варіантах Навчальних планів зазначено кількість годин тижневого навантаження на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами Державного стандарту.

VIII. Загальний обсяг навчального навантаження

1-3 класи

З вересня 2019 року в Україні впроваджується оновлений Державний стандарт початкової загальної освіти (Постанова КМУ №688 від 24.07.2019р.), оснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти передбачає поділ на два **цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.**

Державний стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

. Він розроблений на таких засадах:

- *цінність дитинства – тобто відповідність вимог віковим особливостям дитини;*
- *радість пізнання та розвиток особистості – тобто плекання самостійності та незалежного мислення замість «навченої безпорадності»;*
- *принципи здоров'я та безпеки – формування здорового способу життя та створення безпечних умов для фізичного та психоемоційного розвитку дітей.*

Навчальний план ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Пулюя визначає структуру та зміст початкової освіти через інваріантну й варіативну складові, які встановлюють погодинне та змістове співвідношення між освітніми галузями (циклами навчальних предметів), гранично допустиме навантаження учнів та загальнорічну кількість навчальних годин.

4 класи

Учні 4 класів продовжують навчання за орієнтирами, визначеним Державним стандартом початкової освіти (затверджено Постановою КМУ 20.04.11р., № 462), що поетапно було розпочато із 01.09.2012 р.

Робочі плани для 4 класів складено з урахуванням того, що загальноосвітній навчальний заклад може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», використовуючи години варіативної складової.

5-9 класи

Учні 5-9 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р.), що поетапно втілювалися в життя із 01.09.13р.

Вивчення курсу «Інформатика» з вересня 2020 р., для учнів 5-9 класів, за єдиною програмою, яка передбачає попереднє вивчення інформатики у 2-4 класах початкової школи.

10-11 класи

Учні 10-11 класів навчатимуться за навчальними планами відповідно до Державного стандарту (затверд. Постановою КМУ за № 1392 від 23.11.11р.)

Типовий навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 01.09.2018 р.

Навчальні плани для старшої профільної школи складено на підставі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України, з урахуванням вибору учнів та очікувань батьків. Вони мають основні модулі:

Базовий модуль — фундаментальний. Це *обов'язкові для всіх предмети*, що вивчаються не поглиблено, а на рівні стандарту.

Обов'язковий модуль — це профільні предмети, які вивчаються на рівні, який потрібен для вступу до ЗВО. Зважаючи на можливості кадрового забезпечення та наявної матеріально-технічної бази, затверджено українську мову, як предмет з поглибленим вивченням навчання на 2020/2021 н.р.:

Модуль вибірково-обов'язкових предметів (ВОП). Учні та батьки учнів (законні представники) обов'язково обирають 2 предмети із поданих: «Мистецтво», «Інформатика», «Технології». Для їх вивчення відводиться два роки. Вчителі обирають та пропонують певні модулі навчального матеріалу, враховуючи регіональні особливості та матеріально-технічну базу школи, доводять цю інформацію до відома учнів та їх батьків. З 1 вересня 2020р., за *попередніми* заявами батьків учнів: в 10-11 класах - предмет «інформатика» та «мистецтво».

ДОДАТОК № 1.

Навчальні плани ЗОШ І-ІІІ СТ. с. Нижбірок на 2020/2021 н.р.

ДОДАТОК № 1.1.

Наказ МОН України від 21.03.18 р.
№268(1,2 клас), №1273 від 08.10.19 р. (3
клас)

Типова освітня програма розроблена під
керівництвом Савченко О.Я.

**Навчальний план для здобувачів початкової освіти
ЗОШ І-ІІІ ступенів с. Нижбірок
на 2020/2021 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень/рік у класах		
		1	2	3
Мовно-літературна Іншомовна	Українська мова	7/245	7/245	7/245
	Німецька мова	2/70	3/105	3/105
Математична	Математика	4/140	4/140	5/175
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3/105	3/105	3/105
Технологічна	Трудове навчання	1/35	2/70	1/35
Інформатична	Інформатика	-	-	1/35
Мистецька	Музичне мистецтво	1/35	1/35	1/35
	Образотворче мистецтво	1/35	1/35	1/35
Фізкультурна	Фізична культура	3/105	3/105	3/105
Усього		19+3	21+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:				
Основи християнської етики		0,5/17	0,5/17	1/35
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		19,5/682	21,5/752	23/805
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		22,5/787	24,5/857	26/910

Наказ МОН України від
20.04.2018 № 407. Таблиця 1

Навчальний план для здобувачів початкової освіти (4 клас)
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів с. Нижбірок
на 2020/2021 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		4
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7
	Німецька мова	2
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Мистецтво	Мистецтво/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1
		1
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Усього		21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Основи християнської етики		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25

**Навчальний план для здобувачів базової середньої освіти
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів с. Нижбірок
на 2020/2021 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова (нім)	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова (анг.)	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво				1	1
	Художня культура	-	-	-	-	-
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2+1	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3+1	29,5+3	31+3
Варіативна складова		1,5	2	2,5	1	1
Курси за вибором:		1,5	1			
Основи християнської етики		1	1			
Родинні фінанси		0,5				
Факультативи, індивідуальні заняття:		-	1	1,5	1	1
Основи християнської етики				1	1	1
Фінансово-грамотний споживач			1			
Фінансова культура				0,5		
Гранично допустиме навчальне навантаження		27	28	30	29,5	31

Всього (без урахування поділу класів на групи)	27+3	29,5+3	31,5+3	30,5+3	32+3
---	-------------	---------------	---------------	---------------	-------------

**Навчальний план для здобувачів повної загальної середньої освіти
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів с. Нижбірок
на 2020/2021 навчальний рік**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10	11	
Базові предмети	27	26	
Українська мова	2+2	2+2	
Українська література	2	2	
Зарубіжна література	1	1	
Іноземна мова (німецька)	2	2	
Історія України	1,5	1,5	
Всесвітня історія	1	1	
Громадянська освіта	2		
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	
Біологія і екологія	2	2	
Географія	1,5	1	
Фізика	3	3	
Астрономія		1	
Хімія	1,5	2	
Фізична культура	3	3	
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5	
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	Інформатика	2	1
	Мистецтво	1	
	Технології		2
Разом	27+3+2,5	26+3+2,5	
Додаткові години на базові предмети	5	5	
Іноземна мова (англійська)	2	2	
Факультативи, індивідуальні заняття	0,5	0,5	
Основи християнської етики	0,5	0,5	
Граничне навчальне навантаження	32	31	
Всього фінансується	35	34	

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ навчання здобувачів освіти

В Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, затвердженому постановою КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538 визначені ключові компетентності здобувачів освіти 5-11 класів, а саме:

громадянська компетентність - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

загальнокультурна компетентність - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

здоров'язбережувальна компетентність - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

інформаційно-комунікаційна компетентність - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

комунікативна компетентність - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

міжпредметна естетична компетентність - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

міжпредметна компетентність - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

проектно-технологічна компетентність - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

соціальна компетентність - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Метою освітньої галузі “Мови і літератури” є розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Наскрізними змістовими лініями мовного компонента є:

- **Мовленнєва лінія** забезпечує формування мовленнєвої компетентності шляхом формування та удосконалення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, говорінні, письмі), а також готовності розв'язувати проблеми особистісного і суспільного характеру.

- **Мовна лінія** передбачає формування мовної компетентності шляхом засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів.

- **Соціокультурна лінія** сприяє формуванню соціокультурної компетентності шляхом засвоєння культурних і духовних цінностей, норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між статями, поколіннями, націями, сприяють естетичному і морально-етичному розвитку учнів.

- **Діяльнісна (стратегічна) лінія** сприяє формуванню діяльнісної компетентності шляхом формування навчальних умінь і навичок, опанування стратегіями, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку учнів, спрямовані на виконання навчальних завдань і розв'язання життєвих проблем.

Стратегічно важлива для мовного компонента комунікативна компетентність, яка є невід'ємною складовою структури змісту освіти, передбачає оволодіння всіма видами

мовленнєвої діяльності, основами культури усного і писемного мовлення, базовими вміннями і навичками використання мови в різних сферах і ситуаціях.

Вивчення мов сприяє збагаченню активного словникового запасу учнів, пізнанню та усвідомленню особливостей життєвого досвіду народів, мови яких вивчаються, важливості оволодіння мовами та задоволенню потреби в користуванні ними як засобом спілкування в різних сферах життєдіяльності, розвиває мовні, інтелектуальні та пізнавальні здібності, формує гуманістичний світогляд, моральні переконання та естетичні смаки, сприяє засвоєнню національних і загальнолюдських цінностей, використанню інформаційних і комунікаційних технологій, виховує в учнів потребу в удосконаленні власної мовленнєвої культури протягом усього життя.

Володіння українською мовою сприяє консолідації громадян у розбудові та зміцненні держави, забезпечує доступ до джерел української духовності, дає змогу випускникам загальноосвітніх закладів у повному обсязі реалізувати в різних галузях чи сферах життєдіяльності можливості, життєві потреби, плани, пов'язані з подальшим здобуттям освіти, опануванням спеціальністю.

Сучасна система навчання іноземних мов дає можливість застосовувати комунікативно-діяльнісний підхід оволодіння мовами як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомлення учнями особливостей культури народів, мови яких вивчаються, власної національної культури.

Складовими літературного компонента є: ***емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна і компаративна лінії.***

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів української, світової літератури, а також літератур національних меншин, формування світогляду учнів, їх національної свідомості, моралі та громадянської позиції.

Зміст літературної освіти з урахуванням вікових особливостей учнів визначає художні твори, літературні явища і факти, розкриває їх ідейно-естетичну своєрідність та значущість в історії української і світової культури, встановлює зв'язки між різними національними літературами, літературою і фольклором, літературою і міфологією, літературою і філософією, літературою та іншими видами мистецтва, передбачає обсяг загальних теоретичних понять, необхідних для розуміння літератури як мистецтва слова, формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори в різних аспектах.

Засвоєння учнями літературного компонента сприяє їх залученню до надбань вітчизняного і світового письменства, розвитку стійкої мотивації до читання, потреби у зверненні до художньої літератури протягом життя, збагаченню духовно-емоційного досвіду, формуванню загальної культури, підвищенню рівня володіння українською, іноземними мовами та мовами національних меншин.

Вивчення української літератури сприяє вихованню любові до народу, його мови, звичаїв, національних традицій, культури, розумінню світової та національної історії, проблем сьогодення, розвитку інтелектуальних, духовних та естетичних цінностей.

Вивчення літератур національних меншин сприяє усвідомленню учнями розмаїття культурного багатства нашої держави, а світової літератури - залученню учнів до загальнолюдських цінностей, вихованню толерантного ставлення до різних народів, народностей, рас і культур.

Зміст мовного і літературного компонентів в основній школі спрямований на досягнення належного рівня сформованості в учнів вміння користуватися мовними засобами в усіх видах мовленнєвої діяльності, читати та усвідомлювати прочитане, на розвиток інтересу до художньої літератури і системного читання, розкриття за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей, формування гуманістичного світогляду особистості, розширення її культурно-пізнавальних інтересів, виховання в учнів любові, поваги до традицій українського народу, толерантного ставлення до культурних традицій інших народів. Одним із завдань освітньої галузі в основній школі є формування комунікативної і літературної компетентностей.

Навчання мови і літератури у старшій школі полягає у розвитку здобутих в основній школі вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої та читацької діяльності, розвитку комунікативної компетентності з іноземних мов, заохоченні учнів до розширення кола читання, осмислення духовної цінності та поетики художніх творів, поглибленні культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомленні ними ролі мови і літератури в сучасному світі, формуванні рис успішного мовця і творчого читача з високим рівнем загальної культури, активною громадянською позицією, національною свідомістю, вихованні в учнів поваги до культурних традицій різних народів.

Метою освітньої галузі “Суспільствознавство”, що складається з історичного та суспільствознавчого компонентів, є забезпечення розвитку учня як особистості, що керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно самореалізується в сучасному українському суспільстві.

Одним із завдань освітньої галузі є забезпечення реалізації можливостей розвитку учня як вільної особистості, здатної за допомогою набутих ключових та галузевих компетентностей ефективно самореалізовуватися в сучасному багатоманітному глобалізованому світі та брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства, вчитися протягом усього життя.

Метою навчання історії в загальноосвітній школі є формування в учнів ідентичності та почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Метою навчання суспільствознавства є створення умов для розвитку особистості компетентного, активного, відповідального громадянина України, члена європейської і світової спільноти, що здатний сприймати та ефективно відповідати на сучасні індивідуальні та суспільні виклики і загрози.

Основною метою освітньої галузі “Мистецтво” є формування в учнів у процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання ними творів мистецтва та провадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження.

В основній школі зміст освітньої галузі спрямований на розширення у процесі опанування творів мистецтва і художньо-практичної діяльності набутих у початковій школі ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей.

У старшій школі зміст освітньої галузі “Мистецтво” спрямований на формування художнього мислення та світогляду учнів, поглиблення їх ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей шляхом узагальнення знань, умінь і навичок, набутих в основній школі.

Основною метою освітньої галузі “Математика” є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам’яті, логіки, культури мислення та інтуїції.

Зазначені завдання виконуються у процесі опанування навчального змісту освітньої галузі “Математика”, в якому виокремлюються такі змістові лінії: числа, вирази, рівняння і нерівності, функції, елементи комбінаторики, теорії ймовірності та математичної статистики, геометричні фігури і геометричні величини.

Метою освітньої галузі “Природознавство” є формування в учнів природничо-наукової компетентності як базової та відповідних предметних компетентностей як обов’язкової складової загальної культури особистості і розвитку її творчого потенціалу.

Загальноприродничий компонент забезпечує формування в учнів основи цілісного уявлення про природу і місце людини в ній, пропедевтичну підготовку учнів до вивчення окремих навчальних предметів, що сприяє розвитку ціннісних орієнтацій учнів у різних сферах життєдіяльності та їх адекватній поведінці в навколишньому природному середовищі.

Астрономічний компонент зорієнтований на забезпечення засвоєння учнями наукових фактів, понять і законів астрономії, методів її дослідження, усвідомлення знань про будову Сонячної системи, створення і розвиток Всесвіту, формування наукового світогляду.

Біологічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про закономірності функціонування живих систем, їх розвиток і взаємодію, взаємозв'язок із неживою природою, оволодіння основними методами пізнання живої природи, розуміння біологічної картини світу, цінності таких категорій, як знання, життя, природа, здоров'я, формування свідомого ставлення до екологічних проблем, усвідомлення біосферної етики, застосування знань з біології у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, оцінювання їх ролі для суспільного розвитку, перспектив розвитку біології як науки та її значення у забезпеченні існування біосфери.

Географічний компонент спрямований на засвоєння учнями знань про природну і соціальну складову географічної оболонки Землі, формування в учнів комплексного, просторового, соціально орієнтованого знання про планету Земля у результаті застосування краєзнавчого, регіонального і планетарного підходів та усвідомлення цілісного географічного образу своєї країни.

Фізичний компонент забезпечує усвідомлення учнями основ фізичної науки, засвоєння ними основних фізичних понять і законів, наукового світогляду і стилю мислення, розвиток здатності пояснювати природні явища і процеси та застосовувати здобуті знання під час розв'язання фізичних задач, удосконалення досвіду впровадження експериментальної діяльності, формування ставлення до фізичної картини світу, оцінювання ролі знань фізики в житті людини і суспільному розвитку.

Хімічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про речовини та їх перетворення, хімічні закони і методи дослідження, навички безпечного поводження з речовинами, формує ставлення до екологічних проблем і розуміння хімічної картини світу, вміння оцінювати роль хімії у виробництві та житті людини.

Екологічний компонент спрямований на формування в учнів екологічної свідомості та дотримання правил екологічно безпечної поведінки в навколишньому природному середовищі.

Метою освітньої галузі “Технології” є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Реалізація інформаційно-комунікаційного компонента спрямована на формування предметної інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей.

Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що проводиться від появи творчого задуму до реалізації його в

Основною метою освітньої галузі “Здоров'я і фізична культура” є розвиток здоров'язбережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров'я та дбайливого ставлення до нього, розвитку фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту Вітчизни.

Здоров'язбережувальна компетентність як:

- ключова формується на міжпредметному рівні шляхом оволодіння предметними компетенціями з урахуванням специфіки предметів та пізнавальних можливостей учнів основної школи;
- предметна - у результаті засвоєння змісту предметів освітньої галузі і оволодіння учнями відповідними компетенціями.

Загальними змістовими лініями освітньої галузі “Здоров'я і фізична культура” є здоров'я, фізична культура, безпека життєдіяльності, захист Вітчизни і цивільна оборона.

В типових освітніх програмах, затверджених 20.04.2018 наказами МОН № 405-408 визначено основні ключові компетентності здобувачів середньої освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

Ключові компетентності	Компоненти	
	I ступінь	II-III ступінь
1.Спілкування державною мовою	Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2.Спілкування іноземними мовами	Здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, володіння навичками міжкультурного спілкування	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

<p>3.Математична компетентність</p>	<p>Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини</p>	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
<p>4.Основні компетентності у природних науках і технологіях</p>	<p>Формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
<p>5.Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
<p>6.Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; змодельовати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної</p>

	<p>потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі</p>	<p>діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
<p>7.Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, проводити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади</p>	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
<p>8.Соціальна і громадянська компетентності</p>	<p>Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя</p>	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9.Культурна компетентність	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.Екологічна грамотність і здорове життя	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі: вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

НАВЧАННЯ за наскрізними лініями

Наскрізна лінія	Коротка характеристика	
	I ступінь	II-III ступінь
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів початкової освіти соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля.	Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Формування відповідальності та готовності до співпраці через колективну діяльність (робота в групах, парах, проектах тощо).	Сприятиме формуванню відповідального члена суспільства, що розуміє принципи і механізми його функціонування. Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка з'єднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Наскрізна лінія націлює на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя відіграє важливу роль у формуванні толерантного ставлення до однокласників незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки	Становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Формує валеологічні знання учнів про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, навички здорового способу життя та безпечної поведінки, виховує бережливе ставлення до власного здоров'я.
Підприємливість і фінансова грамотність	Формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових

	реальних життєвих ситуаціях	питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	-----------------------------	---

Змістові лінії реалізуються наскрізно через інтегровані курси та всі навчальні предмети.

ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. **Формувальне оцінювання** має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності Закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи:

- 1 класи - затверджені наказом МОН України від 20.08.2018р. за №924.
- 2 класи – затверджені наказом МОН України від 27.08.19 р., за №1154.
- 3 класи – очікуємо, не пізніше серпня 2020р.
- 4 класи - затверджені наказом МОН України від 19.08.2016 р. за №1009.

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-11 класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до:

- **Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти** - затверджені наказом МОН України від 05.05.2008 р. за № 371 та пізніше вдосконалені відповідно до чинного законодавства.

- **Критерії базової та профільної середньої освіти** реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом МОН України від 13.04.2011р. за № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304 (набрав чинності з 27.05.2011р.).

рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію

	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

- **Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів /продовжується і на 10-11 класи/ із базових дисциплін у системі ЗЗСО - це наказ МОН від 21.08.2013р. за № 1222 /зміни, затверд. наказом № 1009 від 19.08.16р. – відмінено наказом МОН № 924 від 20.08.2018р./**

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до схем оцінювання учнів з кожного предмета, які розробляються і погоджуються шкільними методичними об'єднаннями, заслуховуються на педраді та затверджуються наказом по школі – щорічно. За необхідністю – аналізуються, вносяться зміни та оприлюднюються на сайті школи.